

Prof. Dr.
Rayegân KENDER

Prof. Dr.
Ergon ÇETİNGİL

Prof. Dr.
Emine YAZICIOĞLU

DENİZ TİCARETİ HUKUKU

TEMEL BİLGİLER

CİLT I

Giriş
Türkiye’de Denizcilik Yönetimi ve
Türk Deniz Ticareti Hukukunun Kaynakları
Gemi
Donatan ve Donatma İştiraki
Gemi Adamları
Deniz Ticareti Sözleşmeleri
(Gemi Kira Sözleşmesi, Zaman Çarteri Sözleşmesi,
Navlun Sözleşmesi, Denizde Yolcu Taşıma Sözleşmesi)
Deniz Kazaları
(Müşterk Avarya, Çatma, Kurtarma)

Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş On Dördüncü Baskı



İÇİNDEKİLER

On Dördüncü Basıya Önsöz.....	V
İçindekiler.....	VII
Kısaltmalar.....	XXIII
GİRİŞ.....	1
I. KONU.....	1
II. DENİZ TİCARETİ HUKUKUNUN DOĞUŞ SEBEPLERİ VE ÖZELLİKLERİ.....	2
III. TARİHİ GELİŞİMİ.....	4
IV. TÜRK TİCARET KANUNU.....	5
V. DENİZ TİCARETİ HUKUKUNDA ULUSLARARASI BİRLİK.....	6

Birinci Bölüm

TÜRKİYE'DE DENİZCİLİK YÖNETİMİ VE TÜRK DENİZ TİCARETİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI

1 § TÜRKİYE'DE DENİZCİLİK YÖNETİMİ.....	11
I. DENİZCİLİĞİN İDARESİ (İDARİ YAPI).....	11
II. DENİZ TİCARET ODASI.....	17
III. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN DENİZCİLİK POLİTİKASI.....	19
2 § TÜRK DENİZ TİCARETİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI.....	21
I. KANUNLAR.....	21
II. TÜZÜK VE YÖNETMELİKLER.....	23
III. MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR.....	26

İkinci Bölüm GEMİ

1 § GEMİ TANIMI VE TÜRLERİ.....	35
I. GEMİNİN TANIMI	35
II. GEMİNİN BÜTÜNLEYİCİ PARÇALARI VE EKLENTİLERİ.....	36
III. GEMİNİN TÜRLERİ VE HUKUKİ NİTELİĞİ.....	37
IV. GEMİ NİTELİĞİNİN KAYBOLMASI.....	40
2 § GEMİNİN AYIRICI UNSURLARI	41
I. GEMİNİN ADI.....	41
II. TANINMA İŞARETİ.....	42
III. BAĞLAMA LİMANI.....	42
IV. GEMİNİN TONAJI	43
V. GEMİNİN KLASI (SINIFI)	44
VI. GEMİNİN MİLLİYETİ.....	45
1. Türk Bayrağı Çekme Hakkının Kazanılması	46
2. Türk Bayrağı Çekme Hakkının Kullanılması.....	48
3. Türk Bayrağı Çekme Hakkının Kaybedilmesi.....	50
4. Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu'na Göre Türk Bayrağı Çekme Hakkı.....	50
3 § GEMİ SİCİLLERİ.....	53
I. GENEL OLARAK.....	53
II. MİLLİ GEMİ SİCİLİ.....	53
1. Genel Olarak	53
2. Gemilerin Sicile Tescili	54
a. Tescili caiz olmayan (sicile tescil edilemeyen) gemiler	55
b. Tescili caiz (sicile tescil edilebilen) gemiler	55
3. Gemilerin Sicilden Silinmesi (Terkini).....	58
a. Talep üzerine silinme	58
b. Resen silinme	59
4. Gemi Sicilindeki Kayıtlar ve Hükümleri	60
a. Gemi sicilindeki kayıtların türü	60

b.	Gemi sicilindeki kayıtların hükümleri.....	61
aa.	Hukukî karineler	61
bb.	Sicile güven ilkesi	61
5.	Sicilin Tashihi, İtiraz ve Şerh	62
a.	Sicilin tashihi	62
b.	İtirazın sicile kaydı	63
c.	Sicile şerh verilmesi	64
III.	YAPI HALİNDEKİ GEMİLERE ÖZGÜ SİCİL.....	64
IV.	TÜRK ULUSLARARASI GEMİ SİCİLİ	65
V.	BAĞLAMA KÜTÜĞÜ	67
4 §	GEMİ ÜZERİNDE MÜLKİYET VE DİĞER AYNÎ HAKLAR.....	69
I.	GENEL OLARAK	69
II.	GEMİ MÜLKİYETİ.....	69
A.	Gemi Mülkiyetinin İktisabı.....	69
1.	Gemi Mülkiyetinin Hususî Hukuk Hükümlerine Göre Kazanılması .	70
a.	Hukukî muamele ile	70
aa.	Gemi siciline kayıtlı olmayan gemiler	70
bb.	Gemi siciline kayıtlı gemiler.....	71
cc.	Sicile kayıtlı gemi payı ve iştirak payı.....	72
b.	Hukukî muamele dışında yollarla	73
aa.	Sahiplenme (İhraz)	74
bb.	Kazandırıcı zamanaşımı.....	74
aaa.	Olağan zamanaşımı ile kazanma	75
bbb.	Olağanüstü zamanaşımı ile kazanma.....	75
2.	Gemi Mülkiyetinin Kamu Hukuku Hükümlerine Göre İktisabı.....	77
B.	Gemi Mülkiyetinin Kaybedilmesi.....	77
C.	Yapı Halinde Bulunan Gemi ve Yapı Payları.....	78
III.	GEMİ REHNİ	78
A.	Genel Olarak	78
B.	Gemi İpoteği	78
1.	Gemi İpoteğinin Tanımı ve Tesisi	79
2.	Gemi İpoteğinin Kurulması.....	80
3.	İpotek Hakkının Kapsamı	80

a. Gemi.....	81
b. Kira, kamulaştırma bedeli, tazminat istemleri.....	81
c. Sigorta tazminatı	81
4. İpotek Hakkının Derecesi.....	84
5. Gemi İpoteğinin Devri ve Değiştirilmesi	85
6. İpotekli Alacaklının Hakları	86
a. Alacak muaccel olduktan sonra	86
b. Alacak muaccel olmadan önce	87
7. İpoteğin Sona Ermesi.....	88
8. İpoteğin Özel Türleri	89
a. Birlikte gemi ipoteği.....	89
b. Maksimal ipotek.....	89
c. Yabancı para üzerine ipotek.....	90
d. Sabit kıymetli ipotek.....	90
e. Kıymetli evraka ait gemi ipoteği	90
9. Yapı İpoteği.....	90
10. Kanuni İpotek	91
IV. GEMİ ÜZERİNDE İNTİFA HAKKI.....	92
5 § BORDA EVRAKI.....	93
I. GEMİ TASDİKNAMESİ VEYA BUNUN TASDİKLİ ÖZETİ	93
II. TONİLATO BELGESİ	93
III. DENİZE ELVERİŞLİLİK BELGESİ	93
IV. EMNİYET BELGELERİ	94
V. DENİZDE ÇATIŞMAYI ÖNLEME TÜZÜĞÜ	94
VI. SIHHAT PATENTASI	95
VII. GEMİ ADAMLARI YETERLİK BELGELERİ.....	95
VIII.MANİFESTO	95
IX. GEMİ JURNALİ.....	95
X. İZİN KÂĞIDI.....	96
XI. SORUMLULUK SİGORTASI VEYA DİĞER BİR MALİ GÜVENCEYE İLİŞKİN SERTİFİKA.....	96

Üçüncü Bölüm
DONATAN VE
DONATMA İŞTİRAKİ

1 § DONATAN	99
I. TANIMI	99
II. DONATANIN SORUMLULUĞU.....	101
A. Genel Hükümlere Göre	101
1. Borç ve Sorumluluk.....	101
a. Donatanın borçları	101
b. Çevre Kanunu'na göre.....	101
B. Deniz Hukuku Hükümlerine Göre	102
1. Genel Olarak	102
2. Donatanın Gemi Adamlarının ve Kılavuzların Kusurlu Filleri İle Verdikleri Zararlardan Sorumluluğu:	103
a. Sorumluluk şartları	103
aa. Zarar verenin gemi adamı veya kılavuz olması	103
aaa. Gemi adamı	103
bbb. Kılavuz	103
bb. Gemi adamları veya kılavuzların “görevlerini yerine getirirken” kusurlu ve hukuka aykırı fiilleri ile zarar vermiş olması	104
cc. Gemi adamı ve kılavuzun hukuka aykırı ve kusurlu fiili sonucunda üçüncü kişiye zarar verilmiş olması	104
b. Yükle ilgili şahıslara karşı sorumlulukta özel durum	105
c. Sorumluluğun niteliği.....	105
3. Donatanın Deniz Kirlenmesinden Sorumluluğu	108
4. Deniz Hukukunda Donatanın Sınırlı Sorumluluğu.....	109
a. Türk Hukukunda	109
b. Uluslararası deniz hukukunda donatanın sınırlı sorumluluğu.....	110
2 § DONATMA İŞTİRAKİ	113
I. TANIMI	113
II. DONATMA İŞTİRAKİNİN YÖNETİMİ.....	114
III. PAYDAŞ DONATANLARIN SORUMLULUĞU.....	115
IV. DONATMA İŞTİRAKİNİN SONA ERMESİ.....	116

3 § DENİZ ALACAKLARI İÇİN SORUMLULUĞUN SINIRLANMASI	119
I. SORUMLULUĞUNU SINIRLAMA HAKKINA SAHİP OLAN ŞAHISLAR	119
II. SORUMLULUĞUN SINIRLANABİLECEĞİ ALACAKLAR.....	120
III. SORUMLULUĞUN SINIRLANAMAYACAĞI ALACAKLAR	121
IV. SORUMLULUĞU SINIRLAMA HAKKININ KALKMASI	122
V. SORUMLULUĞUN SINIRLANMASINDA SİSTEM	123

Dördüncü Bölüm

GEMİ ADAMLARI

1 § KAPTAN	129
I. KAPTANIN GÖREVLERİ	129
II. KAPTANIN YETKİLERİ.....	131
1. Kaptanın Donatanı Temsil Yetkisi.....	131
2. Kaptanın Taşıyanı Temsil Yetkisi	132
3. Kaptanın Yükle İlgilileri Temsil Yetkisi	132
III. KAPTANIN SORUMLULUĞU	132
2 § GEMİ ADAMLARI	135
I. EĞİTİM, YETERLİK VE BELGELENDİRME	135
II. DENİZ İŞ HUKUKU BAKIMINDAN	137

Beşinci Bölüm

DENİZ TİCARETİ

SÖZLEŞMELERİ

1 § GEMİ KİRA SÖZLEŞMESİ	141
I. GENEL OLARAK.....	141
II. TANIMI, TÜRLERİ VE UYGULANACAK HÜKÜMLER.....	141

III. KURULMASI VE TARAFLARI	143
IV. SİCİLE ŞERH	144
V. KİRAYA VERENİN HAKLARI VE BORÇLARI	145
VI. KİRACININ HAKLARI VE BORÇLARI	147
VII. ZAMANAŞIMI	148
2 § ZAMAN ÇARTERİ SÖZLEŞMESİ	149
I. TANIMI, KURULMASI VE TARAFLARI.....	149
II. TAHSİS EDENİN HAKLARI VE BORÇLARI	150
III. TAHSİS OLUNANIN HAKLARI VE BORÇLARI.....	152
IV. ZAMANAŞIMI	153
3 § NAVLUN SÖZLEŞMESİ	155
3.1 § TANIMI, KURULMASI, TARAFLARI VE TÜRLERİ.....	155
I. TANIMI VE UNSURLARI	155
1. Eşya taşımanın üstlenilmesi.....	155
2. Deniz yoluyla taşıma	155
3. Taşıma işinin bir gemi ile yapılması	156
4. Taşıyanın eşyanın zilyetliğini elde etmiş olması	156
5. Taşıma işinin bir ücret (navlun) karşılığında yapılması	156
II. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI VE İLGİLİ ŞAHISLAR.....	156
1. Taşıyan.....	156
2. Fıili taşıyan	156
3. Taşıtan	157
4. Yükleten	157
5. Gönderilen.....	158
III. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ	158
1. Yolculuk Çarteri Sözleşmesi - Kırkambar Sözleşmesi	158
a. Yolculuk çarteri sözleşmesi.....	158
aa. Tam yolculuk çarteri sözleşmesi.....	158
bb. Kısmî yolculuk çarteri sözleşmesi.....	159
b. Kırkambar sözleşmesi	159
2. Alt navlun - Asıl navlun sözleşmeleri.....	159

IV. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI.....	161
3.2 § NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN İFASI	163
I. SÖZLEŞMEDE KARARLAŞTIRILAN GEMİNİN KULLANILMASI	163
II. GEMİNİN YOLCULUĞA HAZIRLANMASI.....	164
1. Denize elverişlilik	164
2. Yola elverişlilik.....	165
3. Yüke elverişlilik	165
III. GEMİNİN ZAMANINDA YÜKLEME LİMANINDA HAZIR BULUNDURULMASI	165
IV. YÜKLEME	166
V. TAŞITAN VE YÜKLETENİN YÜKÜ USULÜNE UYGUN OLARAK YÜKLEME GÖREVİ	169
VI. YÜKLEME İÇİN BEKLEME SÜRELERİ.....	170
1. Yolculuk charteri sözleşmeleri.....	171
a. Yükleme (Starya) süresi	171
b. Sürastarya süresi.....	172
c. Bekleme süresinin hesabı ve bir engel sebebiyle yükleme yapılamayan zamanın hesaba etkisi.....	174
d. Hızlandırma primi	175
e. Bekleme süresinde yükleme yapılmaması ve eksik yükleme yapılması	176
aa. Yükleme yapılmaması	176
bb. Eksik yükleme yapılması	176
2. Kırkambar sözleşmeleri.....	177
VII. GEMİNİN YOLCULUĞU VE BOŞALTMA	178
1. Yolculuk.....	178
2. Boşaltma İçin Bekleme Süresi.....	178
a. Yolculuk charteri sözleşmesi.....	178
aa. Boşaltma süresi.....	179
bb. Sürastarya süresi.....	180
cc. Bekleme süresinin hesabı ve bir engel sebebiyle boşaltma yapılamayan zamanın hesaba etkisi	180

dd. Boşaltmanın hiç veya süresinde yapılmaması	181
ee. Boşaltma giderleri ve hızlandırma primi	181
b. Kırkambar sözleşmelerinde	182
3.3 § DENİZDE TAŞIMA SENETLERİ	183
I. KONİŞMENTO	183
1. Tanımı	183
2. Konişmentonun Türleri Ve Düzenlenmesi.....	183
3. Konişmentonun Şekli Ve İçeriği.....	185
a. Eşyanın cinsi, işareti ve miktarı.....	186
b. Eşyanın haricen belli olan hâl ve durumu.....	186
c. Taşıyanın adı ve soyadı veya ticaret unvanı ve işletme merkezi.....	186
d. Kaptanın adı ve soyadı.....	187
e. Geminin adı ve tabiiyeti	187
f. Yükletenin adı ve soyadı veya ticaret unvanı.....	187
g. Yükleten tarafından bildirilmişse, gönderilenin adı ve soyadı veya ticaret unvanı	187
h. Navlun sözleşmesine göre yükleme limanı ve taşıyanın eşyayı yükleme limanında teslim aldığı tarih.....	188
i. Navlun sözleşmesine göre boşaltma limanı veya buna ilişkin talimat alınacak yer.....	188
j. Konişmentonun düzenlendiği yer ve tarih.....	188
k. Taşıyan veya onu temsilen hareket eden kişinin imzası	189
l. Navlunun gönderilen tarafından ödeneceğine dair kayıtlar, ödenecekse bunun miktarı.....	189
m. Navlun sözleşmesinde açıkça kararlaştırılmışsa, eşyanın boşaltma limanında teslim olunacağı tarih ve süre	189
n. Sorumluluk sınırlarını genişleten her şart	189
o. Taraflarca uygun görülen diğer kayıtlar	189
p. Konişmentonun kaç nüsha düzenlendiği	190
q. Eşyanın değeri	190
4. Konişmentonun Niteliği	190
5. Konişmentonun İşlevleri	192
a. Taşıyan ve gönderilen ile bunlar arasındaki ilişkiyi belirler.	192

b.	Taşınmak üzere teslim alınan veya gemiye yüklenen eşyayı ispat eder.....	194
c.	Eşyanın taşınacağı ve konişmentonun ibrazı karşılığında teslim edileceği taahhüdünü ifade eder.....	197
d.	Konişmento eşyayı temsil eder.....	199
II.	DİĞER DENİZDE TAŞIMA SENETLERİ.....	200
3.4 §	TAŞIYANIN SORUMLULUĞU.....	203
I.	GENEL OLARAK.....	203
1.	Uluslararası Sözleşmeler.....	203
2.	Türk Ticaret Kanunu.....	206
II.	SORUMLULUK SEBEPLERİ.....	208
1.	Geminin Başlangıçta Denize, Yola Ve Yüke Elverişsiz Olması.....	208
2.	Eşyanın Zıya Veya Hasara Uğraması Ya Da Geç Teslimi.....	211
a.	Sorumluluk Şartları.....	211
b.	Sorumluluktan kurtulma halleri.....	213
aa.	Taşıyanın, kendisinin ve adamlarının kusursuzluğunu ispatlaması...	213
bb.	Mutlak sorumsuzluk sebepleri.....	215
aaa.	Geminin sevki ve başkaca teknik yönetimindeki kusur.....	215
bbb.	Yangın.....	216
ccc.	Denizde kurtarma.....	217
ddd.	Eşyanın cins veya değerinin kasten yanlış bildirilmesi.....	217
cc.	Muhtemel sorumsuzluk sebepleri.....	217
III.	EŞYANIN İNCELENMESİ VE BİLDİRİM.....	219
1.	İnceleme.....	219
2.	Bildirim.....	219
IV.	TAŞIYANIN SORUMLULUĞUNU SINIRLANDIRMA HAKKI VE BU HAKKIN KAYBI.....	220
1.	Sorumluluk sınırları.....	221
a.	Eşyanın zıyaa veya hasara uğraması halinde.....	221
aa.	Zararın belirlenmesi.....	221
bb.	Sorumluluk sınırı.....	222
b.	Eşyanın geç teslim edilmesi halinde.....	224
c.	Sınırların birlikte uygulanması.....	224

2.	Sınırlı sorumluluktan yararlanma hakkının kaybı.....	224
V.	TAŞIYANIN VE ADAMLARININ AKİT DIŞI SORUMLULUĞU	226
VI.	YÜKÜN ZIYA VEYA HASARINDAN YA DA GEÇ TESLİMİNDEN DOĞAN DAVA HAKKININ DÜŞMESİ	227
VII.	ZAMANAŞIMI	228
VIII.	TAŞIYANIN SORUMLULUĞUNA DAİR EMREDİCİ HÜKÜMLER VE UYGULANMADIĞI HALLER	228
1.	Emredici hükümler.....	228
2.	Emredici hükümlerin uygulanmadığı haller.....	229
a.	Yolculuk charteri sözleşmesi.....	229
b.	Canlı hayvan taşınması	229
c.	Güverte yükü.....	230
d.	Taşımanın yüklemeden önce ve boşaltmadan sonraki aşamaları	230
e.	Mutad ticari taşıma işlerinden olmayan taşımalar.....	230
f.	Müşterek avaryaya ilişkin anlaşmalar	231
IX.	TAŞIMANIN İCRASININ FİİLİ TAŞIYANA BIRAKILMASI HALİNDE TAŞIYAN VE FİİLİ TAŞIYANIN SORUMLULUĞU ...	231
1.	Fiili taşıyan kavramı.....	232
2.	Taşımanın icrasının fiili taşıyana bırakıldığı hallerde taşıyanın ve fiili taşıyanın sorumluluğu	233
a.	Taşıyanın sorumluluğu.....	233
b.	Fiili taşıyanın sorumluluğu	234
3.5 §	TAŞIYANIN HAKLARI.....	235
I.	NAVLUN VE DİĞER ALACAKLAR	235
II.	EŞYANIN ZIYAA VEYA HASARA UĞRAMASININ NAVLUN ALACAĞINA ETKİSİ	236
1.	Eşyanın hasara uğraması	236
2.	Eşyanın ziyaa uğraması	236
III.	NAVLUN BORÇLUSU	237
IV.	TAŞIYANIN HAPİS HAKKI	237
3.6 §	NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ.....	241
I.	NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN HÜKÜMDEN DÜŞMESİ	241
1.	Geminin zayi olması	241

2. Eşyanın zayi olması	243
a. Yolculuk başlamadan önce.....	243
b. Yolculuk başladıktan sonra.....	244
II. TAŞITAN VEYA TAŞIYANIN BELİRLİ KANUNÎ SEBEPLERE DAYANARAK NAVLUN SÖZLEŞMESİNİ FESHETMESİ.....	244
III. TAŞITANIN NAVLUN SÖZLEŞMESİNİ FESHETMESİ	245
1. Yolculuk charteri sözleşmesi.....	245
2. Kırkambar sözleşmesi.....	246
4 § DENİZ YOLUYLA YOLCU TAŞIMA SÖZLEŞMESİ	247
I. GENEL OLARAK.....	247
II. TANIMI	248
III. SÖZLEŞMENİN KURULMASI, NİTELİĞİ VE TARAFLARI	249
1. Kurulması	249
2. Niteliği.....	249
3. Tarafları	249
a. Taşıyan - Fiili Taşıyan.....	249
b. Yolcu.....	250
4. Bagaj.....	250
IV. YOLCUNUN HAKLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	251
V. TAŞIYANIN HAKLARI VE BORÇLARI	252
1. Taşıyanın hakları	252
2. Taşıyanın borçları.....	252
a. Yolculuğu vaktinde yapma	252
b. Yolcuyu sağ ve salim olarak taşıma	253
c. Yolcu beraberindeki bagajı taşıma	254
d. Sorumluluk sigortası yaptırma	254
VI. TAŞIYANIN SORUMLULUĞU.....	254
1. Yolcunun ölümü veya yaralanmasından sorumluluk ve sınırı.....	255
a. Gemi kazası sonucu yolcunun ölümü veya yaralanması.....	256
b. Gemi kazası dışında bir sebep yüzünden yolcunun ölümü veya yaralanması	257

2.	Bagajın zıya veya hasara uğramasından ya da geç teslim edilmesinden sorumluluk ve sınırı	257
a.	Kabin bagajı	259
b.	Kabin bagajı dışındaki bagaj	259
c.	Değerli eşya	260
3.	Taşımanın kısmen veya tamamen fiili taşıyana bırakılması halinde taşıyanın ve fiili taşıyanın sorumluluğu	260
4.	Sınırlı sorumluluktan yararlanma hakkının kaybı	260
VII.	ZAMANAŞIMI	261

Altıncı Bölüm DENİZ KAZALARI

1 § MÜŞTEREK AVARYA	265
I. MÜŞTEREK AVARYA KAVRAMI	265
II. MÜŞTEREK AVARYANIN TARİHÇESİ	265
III. MÜŞTEREK AVARYAYA UYGULANACAK HÜKÜMLER	266
IV. MÜŞTEREK AVARYANIN TANIMI VE UNSURLARI	268
1. Gemi ve yükün müşterek bir deniz sergüzeştine atılmış olması	269
2. Gemi ve yükün müşterek bir tehlike ile karşılaşmış olması	269
3. Müşterek tehlikeden gemi ve yükü korumak maksadıyla fevkalâde bir fedakârlık veya fevkalâde bir masraf yapılmış olması	270
4. Fedakârlığın iradî bir şekilde yapılması	270
5. Fedakârlık hareketinin makul olması	270
6. Faydalı netice	270
V. MÜŞTEREK AVARYAYA GİREN ZARAR VE MASRAFLAR	271
VI. İKAME MASRAFLARI	271
VII. BAŞLICA MÜŞTEREK AVARYA TİPLERİ	272
1. Denize yük atılması	272
2. Karaya oturtma	272
3. Yüzdürmede makine ve kazanlara verilen zarar	273

4. Hafifletme	273
5. Yangın söndürme müşterek avaryası.....	273
6. Barınma	274
7. Muvakkat tamir müşterek avaryası.....	276
8. Kurtarma	276
VIII.DİSPEÇ	277
2 § ÇATMA	281
I. GENEL OLARAK.....	281
II. ÇATMALARIN ULUSLARARASI ALANDA DÜZENLENMESİ.	281
III. ÇATMANIN TANIMI VE UNSURLARI	282
IV. ÇATMADA HUKUKİ SORUMLULUK	282
V. ÇATMA HÜKÜMLERİNDE SORUMLULUK	283
1. Kusursuz çatma	283
2. Kusurlu çatma	284
a. Bir tarafın kusuru ile çatma	284
b. Ortak kusurlu çatma.....	286
c. Tazminat davası.....	288
VI. KİYASEN VEYA VASITALI ÇATMA.....	290
3 § KURTARMA	293
I. GENEL OLARAK.....	293
II. KURTARMANIN ULUSLARARASI ALANDA DÜZENLENMESİ.....	293
III. KURTARMANIN UNSURLARI.....	294
1. Su aracı veya diğer eşyanın kurtarılmasına yönelik faaliyet	294
2. Su aracı veya diğer eşyanın, seyrüsefere elverişli sularda tehlikeye maruz kalmış olması	295
3. Kurtarma faaliyetinde bulunulmuş olması	295
4. Faydalı sonuç elde edilmiş olması.....	297
IV. KURTARMA ÜCRETİ	298
V. KURTARMA SÖZLEŞMESİ.....	299
VI. ÖZEL TAZMİNAT	300

VII. KURTARMA ÜCRETİNİN BORÇLUSU, ALACAKLISI, ÖDENMESİ VE TEMİNATI.....	301
1. Borçlular.....	301
2. Alacaklılar.....	301
3. Kurtarma ücreti hakkının kaybedilmesi.....	302
4. Kurtarma ücretinin ödenmesi.....	303
5. Kurtarma ücreti için rehin ve hapis hakkı.....	303
6. Zamanaşımı.....	303
VIII. İNSAN KURTARMA.....	304
EKLER.....	305
EK – I: Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlandırılması Hakkında 1976 Tarihli Milletlerarası Sözleşme.....	307
EK – II: Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlandırılması Hakkında 1976 Tarihli Milletlerarası Sözleşmeyi Tadil Eden 1996 Protokolü.....	321
EK – III: 1992 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukuki Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşme.....	331
EK – IV: 1992 Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşme.....	349
EK - V: 2004 York-Anvers Kuralları.....	377
Bibliyografya.....	389